

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.I.20.576/2022/5.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia bíró

Dr. Parlagi Mátyás bíró

Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Réti István ügyvéd (cím1)

Az alperes: alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Dr. Krasznai és Kollár Ügyvédi Iroda (cím3,

ügyintéző: dr. Kollár Károly ügyvéd)

A per tárgya: házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

a felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 1.Pf.21.051/2021/8.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Gödöllői Járásbíróság 3.P.21.664/2019/67.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 237.630 (kétszázharminchétezer-hatszázharminc) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felek korábban házastársak voltak, $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ arányban közös tulajdonukban áll a helység, utca, házszám szám alatti ikerház ingatlan, amelynek fele a házastársi közös lakásuk (a továbbiakban: perbeli ingatlan). A felek közötti feszült viszony miatt az alperes elköltözött a perbeli ingatlanból, nem akarta, hogy veszekedésüknek gyermekeik tanúi legyenek.

[2] A perben az elsőfokú bíróság a felek házasságát felbontotta, a perbeli ingatlan használatára a felperest jogosította fel, megszüntette az alperes lakáshasználati jogát és az alperes lakáshasználati jog ellenérték megfizetésére irányuló viszontkeresetét elutasította, amely rendelkezések 2018. december 31-én jogerőre emelkedtek. Az alperes fellebbezése

folytán eljáró másodfokú bíróság hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróságnak az alperes többlethasználati díj megfizetésére irányuló viszontkeresetét elutasító rendelkezését.

A viszontkereset és a felperes védekezése

[3] Az alperes viszontkeresetében többlethasználati díj: 2019. január 1-től 2021. szeptember 30-ig 2.376.300 forint hátralékos összeg, 2021. október 1-től havi 72.650 forint megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Kérte indexálni a többlethasználati díj havi összegét minden év január 1. kezdő időponttal. Kérte továbbá késedelmi kamat megfizetésére is kötelezni a felperest a hátralékos összeg után.

[4] A felperes érdemi ellenkérelme a viszontkereset elutasítására irányult. Vitatta a többlethasználati díj jogalapját és összegét. Hivatkozása szerint a perbeli ingatlan használatára jogosult lenne az alperes, azt önként, a visszatérés szándéka nélkül hagyta el. Nem hagyható továbbá figyelmen kívül az sem, hogy a perbeli ingatlanban laknak kiskorú gyermekei is.

Az első- és a másodfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 60 napon belül 2.376.300 forint (2019. január 1-től 2021. szeptember 30-ig) többlethasználati díj hátralékot és 2021. október 1-től minden hónap 10. napjáig havi 72.650 forint többlethasználati díjat azzal, hogy annak havi összege minden év január 1. napjától a Magyar Nemzeti Bank által közzétett lakásárindex adatai szerint változik. Ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.

[6] Ítélete indokolásában megállapította: az alperes lakáshasználati jogát korábbi jogerős bírósági ítélet megszüntette, bírósági határozat fosztotta meg a tulajdoni hányadának megfelelő használatától, így már nem volt lehetősége arra, hogy a perbeli ingatlan használatának biztosítását követelhesse a felperestől, ezért többlethasználati díj illeti meg. A használati díj a tulajdoni hányadokhoz igazodik. A perbeli ingatlanban lakó gyermekek lakáshasználatát a lakáshasználat rendezése és a lakáshasználati jog ellenértéke körében értékelhető körülmény, azonban a használati díj, a többlethasználati díj iránti igényt a közös tulajdonban álló dolog használatának szabályai szerint kell elbírálni. A megállapított használati díj összege a felek által elfogadott szakértői véleményben foglaltakon alapul, ami minden évben a Magyar Nemzeti Bank által közzétett lakásárindex adatai szerint változik.

[7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta: mellőzte a többlethasználati díj éves indexálására vonatkozó rendelkezést, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta.

[8] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a tulajdonostársak mindegyike jogosult a dolog birtoklására és használatára, e jogától jogerős bírósági döntés fosztotta meg az alperest. Tulajdonjoga azonban a perbeli ingatlanon változatlanul fennmaradt, mivel a tényleges használat jogának átadása, a felperes részére biztosítása nem jelenti a tulajdonjogból eredő egyéb jogosítványok megszűnését. A perbeli ingatlanból távozó alperes használati jogának a megszűnése a hasznokban való részesedésen, annak arányán nem változtat. Elköltözését követően ezért a lakásban maradó volt házastársától (a felperestől) a kizárólagos, illetőleg a tulajdoni hányadot meghaladó használatért pénzbeli ellenértéket követelhet, a felperes pedig a perbeli ingatlan egészének használatára jogosult. A felperes fellebbezésében csak a többlethasználati díj jogalapját vitatta (eredménytelenül), annak összegét nem, viszont sérelmezte a többlethasználati díj indexálását. Nem lehetett volna a többlethasználati díj havi mértékét indexálni, mivel az több bizonytalan jövőbeli esemény függvénye.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] A jogerős ítélet ellen – hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, a viszontkereset teljes körű elutasítása, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt – a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdés, 163. § (1) és (2) bekezdés, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:82. § (1) bekezdés, 5:74. § megsértésére hivatkozott.

[10] Érvelése szerint az alperes önként hagyta el a perbeli ingatlant 2016. március 20-án, ahhoz azonban kulccsal rendelkezik, sohasem kérte a perbeli ingatlan megosztott használatát, azt nem kívánta használatba venni, habár annak birtoklásában nem akadályozta. Az alperes nem vitatta azon tényállítását, hogy a perbeli ingatlanból a tulajdoni hányadának megfelelő részt használja, az alperes elismerését a bíróságoknak figyelembe kellett volna venniük. Ha pedig vitatta volna, vagy a bíróságoknak kétsége merült volna fel, bizonyítást kellett volna lefolytatni. Az alperes önként hagyott fel a perbeli ingatlan használatával, nem a bíróság kötelezte annak elhagyására. Négy gyermekével él a perbeli ingatlanban, nincs akadálya annak, hogy az alperes a tulajdoni hányadának megfelelő ingatlanrészt használatba vegye.

[11] A PK 279. számú állásfoglalást sem lehetett volna figyelmen kívül hagyni, mely szerint a lakásból távozó házastárs használati jogának a megszűnése a hasznokban való részesedésen, illetve a részesedés arányán nem változtat, ezért elköltözését követően a lakásban maradó házastársától a kizárólagos – illetőleg a tulajdoni hányadot meghaladó – használatért pénzbeli ellenértéket (használati díjat, többlethasználati díjat) követelhet. A perbeli esetben azonban nem valósult meg a tulajdoni hányadot meghaladó használat. Csak akkor járhatna használati díj a perbeli ingatlanból távozó alperesnek, ha őt jogellenesen fosztotta volna meg, vagy zárná el a tulajdoni hányadának megfelelő használatról.

[12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati eljárási költsége megtérítésére irányult. Hangsúlyozta, hogy a felperes 2016. szeptember 19-én kérte feljogosítását a perbeli ingatlan kizárólagos használatára, ezen

kereseti kérelem eredményeként született meg az a bírósági döntés, ami megfelelt a keresetben foglaltaknak. Ez az ítéleti döntés fosztotta őt meg a perbeli ingatlan birtoklásához és használatához fűződő jogától, amit megalapozottan állapított meg a másodfokú bíróság.

[13] Valótlan a felperes azon állítása, hogy a tulajdoni hányadánál nem használ nagyobb részt, mivel maga nyilatkozta azt, hogy két közös gyermekükkel és két, előző házasságából született gyermekével él együtt a perbeli ingatlanban. Annak sincs jelentősége, hogy önként hagyta el a perbeli ingatlant és a visszatérésben nem akadályozott. A perbeli ingatlan önkéntes elhagyásának annyiban van jelentősége, hogy emiatt nem kellett őt annak elhagyására kötelezni. Ez azonban nem jelent lemondást a tulajdoni hányadához kapcsolódó használati díjról.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[15] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a 275. § (3) bekezdésének együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

[16] A perben nem volt vitatott tény az, hogy a felek közötti feszült viszony miatt az alperes elköltözött a perbeli ingatlanból, továbbá a bontóperben a bíróság a perbeli ingatlan használatára feljogosította a felperest, és megszüntette az alperes lakáshasználati jogát.

[17] A Pp. 163. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el. A per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása azonban nem minden esetben igényel bizonyítást. A Pp. 163. § (2) és (3) bekezdése arra ad lehetőséget, hogy a bíróság bizonyos tényeket – a törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén – valónak fogadjon el. Ebbe a körbe sorolhatók az ellenfél beismeréséből, a felek egyező előadásából, az egyik félnek az ellenérdekű fél által bírói felhívás ellenére kétségbe nem vont előadásából származó, valamint a köztudomású és a bíróság hivatalos tudomásának körébe tartozó tények.

[18] A beismerés a félnek a bíróság előtt tett az a kijelentése, hogy az ellenérdekű fél által állított tények valóságát elfogadja. Beismerés a felülvizsgálati érveléssel ellentétben az alperes részéről nem hangzott el. Nem vitatott az, hogy a felperes úgy nyilatkozott: a perbeli ingatlanból a tulajdoni hányadának megfelelő részt használja, de az egyik félnek az ellenfél által kétségbe nem vont előadása alapján a bíróság csak akkor állapíthat meg tényeket, ha a fél azt bírói felhívás ellenére nem vonja kétségbe. A perbeli esetben azonban az alperes viszontkeresetében a többlethasználati díj megfizetését éppen azért kérte a felperestől, mert a lakáshasználati jogát jogerős bírósági határozat szüntette meg, azaz neki megszűnt a perbeli ingatlanhoz fűződő használati jogosultsága. Ugyancsak a felülvizsgálati érveléssel ellentétben a bíróság a perbeli ingatlan kizárólagos használatára a felperest feljogosította. Csupán azért

nem kellett a perbeli ingatlan elhagyására kötelezni az alperest, mert onnan már elköltözött. A bíróság döntése értelmében megszűnt az alperes lakáshasználati joga, a bíróság döntése következtében az alperesnek nincs arra jogi lehetősége, hogy a perbeli ingatlant a tulajdoni hányadának megfelelő mértékben használatba vegye.

[19] Az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés alapozhatja meg. A felperes által hivatkozott PK 279. számú kollégiumi állásfoglalás nem tartozik ebbe a körbe, mivel nem minősül jogszabálynak, szerepe a bírósági jogalkalmazás egységének biztosításához való hozzájárulás. Ezért csak utal arra a Kúria, hogy a hivatkozott kollégiumi állásfoglalásban is szerepel az, hogy a lakásból távozó házastárs elköltözését követően a lakásban maradó házastárstól a kizárólagos használatért pénzbeli ellenértéket, pl. többlethasználati díjat követelhet. A perbeli ingatlan használatára a felperes jogosult, az alperes lakáshasználati jogát a bíróság megszüntette.

[20] A felperes felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabálysértésként a Ptk. 4:82. § (1) bekezdésére és a Ptk. 5:74. §-ára hivatkozott. A felülvizsgálati érveléssel ellentétben a Ptk. 4:82. § (1) bekezdése pontosan azt tartalmazza, hogy ha a házastársak közös jogcíme alapján használt lakás használatának megosztására nem kerül sor, a bíróság az egyik házastársnak a lakás használatára vonatkozó jogát megszünteti. Ez a házastárs a perbeli esetben az alperes volt, azaz ezen jogszabályi rendelkezésnek megfelelő tényleges helyzetből következően köteles a felperes többlethasználati díj megfizetésére. Az alperesnek a saját tulajdoni hányadán alapuló birtoklási és használati joga a bíróság határozata alapján megszűnt, azt a felperes szerezte meg, ezért nincs jogi jelentősége annak, hogy a perbeli ingatlan kizárólagos használatára jogosult felperes a perbeli ingatlan egészét vagy annak csak az őt megillető tulajdoni hányadnak megfelelő részét használja. A felperes kétséget kizáróan nem feltételezhette azt, hogy az alperes a saját tulajdoni hányadának a használatát ingyenesen, pl. használati (többlethasználati) díj iránti igény nélkül engedné át részére, ezért is terjesztette elő a többlethasználati díj megfizetése iránti viszontkeresetét már a bontóperben is.

[21] Figyelemmel arra, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében azt vitatta – eredménytelenül –, hogy az alperesnek nem bírósági határozat szüntette meg a lakáshasználati jogát, csupán utal arra a Kúria, hogy a közös tulajdonú házastársi közös lakás használati díjának megállapítására a dologi jogi szabályok és a házassági vagyoni jogi szabályok együttesen irányadók. A felperes csak az elsőfokú eljárás során hivatkozott arra, hogy a perbeli ingatlanban laknak az alperessel közös gyermekei is, erre már az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében nem hivatkozott, fellebbezésében – továbbiak mellett – azt adta elő, hogy az alperes az elköltözését követően nem viselte a perbeli ingatlan terheit. A felperes felülvizsgálati kérelmében ezen két körülmény egyikét sem jelölte meg mint a jogerős ítélet esetleges jogszabálysértő voltát megalapozó okot, továbbá nem állította azt sem, hogy a többlethasználati díj összegének meghatározása jogszabálysértő azért, mert a bíróságok nem értékelték, hogy a felperes biztosítja a közös gyermekek lakhatását is.

[22] Tekintettel arra, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[23] A Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes viseli a saját felülvizsgálati költségét és köteles megtéríteni az alperes felülvizsgálati eljárás költségét, mely költség az alperes képviselőt ellátó jogi képviselőnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5), (6), valamint a 4/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányosan megállapított ügyvédi munkadíjának összege.

[24] A felperesnek az illetékre kiterjedő részleges költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárás illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése szerint a 14. §-ban foglaltak alapján az állam viseli.

[25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés első fordulata alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[26] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja zárja ki.

Budapest, 2023. május 30.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Magosi Szilvia s.k. bíró, dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró, dr. Szabó Klára s.k. bíró